

Simultano s jučerašnjom odlukom da počne tražiti investicijskog savjetnika za mogući otkup dionica Ine od mađarskog MOL-a, Vlada je u javnu raspravu uputila Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama. Iako je riječ o ranim koracima zakonskog rješenja, najznačajnija predložena promjena Zakona tiče se Hrvatske elektroprivrede. Predloženim rješenjem vraća se vlasništvo nad hidroelektranama iz državnog u vlasništvo HEP-a. Javna rasprava trajat će do 9. rujna, a predloženo rješenje ocijenjeno je polovičnim pa će u HEP-u uputiti primjedbe. Još otkako je početkom ove godine predsjednik Vlade Andrej Plenković objavio planove o djelomičnoj privatizaciji HEP-a putem inicijalne javne ponude, kako bi se otkupio udio Ine od mađarskoga MOL-a, bilo je jasno da, kani li Vlada ući u prodaju ove solidne državne tvrtke, mora još jednom mijenjati Zakon o vodama. “Ako se netko odlučio prodavati HEP onda je promjena Zakona i reguliranje vlasništva preduvjet. Druga je stvar što je prodaja u potpunosti amortiziranih hidroelektrana koje su najveća vrijednost te državne tvrtke – apsolutno besmisleno”, komentirao je za Telegram sugovornik upućen u pitanja energetike.

Podsjetimo, država se još 2011., sukladno Zakonu o vodama, uknjižila na zemljišta (akumulacije, nasipe...) 26 hidroelektrana a HEP-u je tako oduzeto 80% vrijednosti svih hidroelektrana. Vlasnički prijenos svih vodnih građevina za proizvodnju električne energije (brane, akumulacije, dovodni i odvodni kanali, tuneli i druge građevine) izveden je bez ikakve naknade tvrtki koja je postala koncesionar na objektima u koje je sama investirala. Država sada nudi polovično rješenje imovinsko-pravne zbrke. Kako je predloženo člankom 87. novog akta, Republika Hrvatska prenosi vlasništvo nad vodnim građevinama za proizvodnju električne energije u korist HEP-a, a u svom vlasništvu ostavlja akumulacije, dovodne i odvodne kanale. HEP-u ostaje pravo upravljanja, a dobiva i pravo građenja i upravljanja na 50 godina. Iz Ministarstva zaštite okoliša i energetike u pisanoj su izjavi Telegramu naveli kako tom odredbom nude uspostavu pravičnijeg pravnog režima u odnosu na postojeći. “Republika Hrvatska bi zadržala vlasništvo na vodnom dobru, odnosno zemljištu, a HEP-u bi vratilo vlasništvo hidroenergetskih objekata. Akumulacije ostaju u vlasništvu države, a HEP-u bi se priznalo pravo upravljanja”, obrazložili su iz ministarstva Tomislava Ćorića.

No, stavljanje državnog vlasništva nad akumulacijama te dovodnim i odvodnim kanalima nije u potpunosti prihvatljivo HEP-u. “To se bitno razlikuje od prijedloga koje je u nadležno ministarstvo uputio HEP”, kaže Nikola Bruketa, predsjednik Nadzornog odbora HEP-a. U Upravi HEP-a kažu kako će u ovoj savjetodavnoj fazi zakona iskoristiti pravo da upute primjedbe državi, svom – istodobno vlasniku i zakonodavcu. U toj tvrtki suzdržali su se od iznošenja podataka koliko bi predložena formulacija umanjila poslovnu bilancu Hrvatske

elektroprivrede. Inače, prije osam je mjeseci Bloomberg procijenio da bi HEP na burzi vrijedio 18,5 milijardi kuna, a u tu je analizu bio uključen kreditni rejting tvrtke, podaci o EBITDA-u posljednjih nekoliko godina te imovina tvrtke u koju su uključene i hidroelektrane. HEP je još prije nekoliko godina Ustavnom sudu uputio zahtjev za ocjenu ustavnosti važećeg Zakona o vodama radi kršenja Ustava, kojim se jamči pravo vlasništva. Argumentirali su da se prava stečena ulaganjem kapitala ne mogu umanjiti ni oduzeti bez pravične naknade tržišne vrijednosti, bez obzira na to što je HEP u vlasništvu države, jer je to kršenje Zakona o trgovačkim društvima. Tvrdili su da je HEP postao praktički koncesionar na imovini u koju je ulagao.

U najavama privatizacije HEP-a, komentatori su prepoznali najvažniju točku suradnje HDZ-a i HNS-a. "Ovisit će sve o političkoj odluci, ali zasada nije jasno što je cilj te prodaje koja otvara spiralu nepoznanica. HEP je kvalitetna tvrtka, s bonitetom B+, boljim od države, što znači da se može jeftino zaduživati, a i zadnje su tri godine imali dobit po dvije milijarde kuna, doduše ipak više zbog povoljne hidrologije. Zašto to prodavati, pogotovu ako nije jasno što se time želi. Hidroelektrane su zlatni rudnik: cijena struje iz hidroelektrane kreće se od 5 do 8 eura/MWh, a kupuje od 48 do 50 eura/MWh. Ne bih žurio s prodajom, prije nego što se zna što će se njome dobiti.", kazao je Ivica Jakić, konzultant Alpiqa. U MOST-u pak najspornijim elementom spomenutog zakonskog prijedloga smatraju pravo građenja na rok od 50 godina, bez naknade. "Time je roba za prodaju još poželjnija. Prepuštanje prava građenja na 50 godina ima smisla ako smo se opredjelili prema HEP-a kao subjektu od prvorazrednog strateškog značaja i da je njegovo očuvanje u hrvatskim rukama prvorazredno pitanje koje traži puni konsenzus svih čimbenika javnog života. Na primjeru HT-a i Ine smo naučili da ovo nije fantomska nego stvarna opasnost pa je važno da javnost bude svjesna o čemu se ovdje može raditi", navode iz Mosta čiji su zastupnici poput Mire Bulja čak i pozvali na referendum oko HEP-a.

Izvor: energetika-net